

Befektetéseket érintő Adók

Frissítés: 2010. Október.

Összeállította: Faluvégi Balázs

Jelen leírás a pénzügyi befektetéseket érintő adózási szabályokról, valamint az azokra adott **adóoptimalizálási, csökkentési megoldásokról** szól.

A szerző jelen leírást tájékoztató jelleggel közli, nem vállal felelősséget a tartalma miatt történő bármilyen következtetés levonásáért. Kérjük, független forrásból is tájékozódj. Továbbá javasoljuk, hogy keress fel minket egyedi megoldás kidolgozása érdekében. Szerző fenntartja a jogot jelen leírás módosítására, visszavonására. Jelen leírás szabadon terjeszthető digitális formában, amennyiben a dokumentumban – beleértve a fejléceket és a szerző megnevezését – semmilyen változtatás nem történik. A szövegből részleteket kiemelni szigorúan tilos! A szerző az összes szerzői jogot fenntartja.

Az alábbi kérdésekre adunk választ és megoldást:

Milyen adók vonatkoznak a pénzügyi befektetésekre?

A nemzetközi tőzsdéken végrehajtott ügyletek esetén is kell adózni?

A veszteségek levonhatóak az adóalapból? Mi az a „nettósítás”?

Elhatárolható a veszteség, a korábbi évek vesztesége beszámítható?

Hogyan érhető el teljes adómentesség?

Hogyan működik a Tartós Befektetési Szerződés?

Mekkora összeget jelenthet a TBSZ által nyújtott adóelőny?

Mi a helyzet a tőzsdén kívüli (OTC) ügyletekkel?

A befektetési alapok esetén van lehetőség nettósításra?

Hogyan történik az adó bevallása és befizetése?

Összességében mit ajánlott tenni?

Milyen adók vonatkoznak a pénzügyi befektetésekre?

A befektetéseket érintő legfontosabb adó, az **árfolyamnyereség adó, melynek mértéke 20%, 2011-től 16%**. Ez az adó kizárólag az árfolyam változásán elért nyereséget érinti, az osztalék jövedelemre más szabályok vonatkoznak. Árfolyam nyereségnek az minősül, ha alacsonyabb árfolyamon megvett **értékpapírt, határidős pozíciót** magasabb árfolyamon eladunk, így profitot realizálunk. Az eladás természetesen előbb is történhet, mint a pozíció visszavétele, így az adó a „short” pozíciókra is érvényes. A járulékos költségek, **beleértve a tanácsadói, vagyonkezelői díjakat**, adatszolgáltatási díjakat, tranzakciós költségeket, levonhatóak az adóalapból.

Szintén kalkulálni kell a **kamatadóval, amely jellemzően a kamatot fizető pénzügyi eszközökre vonatkozik**. Tipikusan ezek közé tartoznak a **bankbetétek, államkötvények, jelzáloglevelek**. A kamatadó mértéke szintén **20%, 2011-től 16%**. Fontos kitétel, hogy ezek **nettósítására nincs lehetőség, viszont 2010-től egyes befektetés típusok esetén ez alól van kivétel**. Ide tartoznak a befektetési jegyek, amelyek esetén bár sem jogi, sem közgazdasági értelemben nem tekinthető kamatnak az értéknövekedéséből származó hozam, az adózási jogszabály mégis ebbe a kategóriába sorolja ezt a nyereséget.

A tőzsdei cégek által fizetett osztalékok után **Osztalékadót** is kell fizetni, amelynek mértéke EU-n belüli tőzsdén forgalmazott vállalatok részvényei esetén 10%, minden más esetben 25%, ám 2011-től ezek mértéke is egységesen 16% lesz.

A nemzetközi tőzsdéken végrehajtott ügyletek esetén is kell adózni?

Igen, ezeknél is 20%-os, 2011-től 16%-os adót kell fizetni, mivel valamennyi OECD tagország tőzsdéje, beleértve az Egyesült Államok, Európai Unió, és hazánk szervezett és elfogadott piacait azonos módon adózik. Erdemes tehát a kiegyenlített feltételek mellett a **külföldi piacokra való befektetést** is megfontolni.

Amennyiben az árfolyam nyereség külföldi értékpapírban, bankbetétben keletkezik, a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán kell átszámolni a nyereséget és veszteséget. Az ügylet teljesítése időpontjában (napján) érvényes hivatalos devizaárfolyamot kell figyelembe venni.

A veszteségek levonhatóak az adóalapból? Mi az a „nettósítás”?

Az árfolyamnyereség adó (és a befektetési alapok esetén a kamatadó) kiszámításánál alapvetően fontos tényező, hogy a **nyereség a veszteséggel csökkenthető, „nettósítható”** az árfolyamnyereség adó esetén. Példa: 2009 Október 1.-én két részvényt vásárolunk: „A” Vállalat és „B” Vállalat. „A”-ból 200 db-ot veszünk darabonként 5000 Ft-ért. „B”-ből 200 db-ot 3000 Ft-ért. November 30.-án mindkét részvényt eladjuk. „A” eladási árfolyama 4000 Ft, „B” árfolyama 5000 Ft. „A” részvényen a veszteség $(5000 - 4000) * 200 = 200\ 000$ Ft. „B” részvényen elért nyereség: $(5000 - 3000) * 200 = 400\ 000$ Ft. Ez után „nettósítás” után: $(400\ 000 * 20\%) = 80\ 000$ Ft-ot kellett volna adóként kifizetni. A veszteség levonásának lehetősége miatt azonban $(400\ 000 - 200\ 000) * 20\% = 40\ 000$ Ft csak az árfolyam nyereségadó.

Elhatárolható a veszteség, a korábbi évek vesztesége beszámítható?

Igen. Ennek lényege, hogy a magánszemély döntése alapján vagy az adóévet megelőző egy évben elszenvedett (ezt leghamarabb 2007-ben lehetett választani), vagy az adóévet megelőző két évben elszenvedett (ezt leghamarabb 2008-ban lehetett választani) **árfolyam-veszteséget lehet szembe állítani az árfolyam-nyereséggel.**

Hogyan érhető el teljes adómentesség?

Gyakori kérdés, ezért jelzem, hogy ugyan önmagában **legális módon csökkenthető az adó** adóparadicsomokban bejegyzett ún. offshore cégek segítségével, de ez ritkán éri meg. Ezen cégek vagy pár százalékos adókulccsal adóznak, vagy egyáltalán nem fizetnek adót. A költségek miatt a cégbejegyzés megindítása jellemzően minimum 20 000 000 Ft megtakarítás esetén éri meg, szembeállítva a TBSZ-el, így 5 évnél rövidebb időtávban gondolkozva (afelett magyar magánszemélynek semmiképpen nem éri meg). Külön ki kell emelni, hogy az offshore cégből való pénzkivonás annak módjától függően vélhetően személyi adókötelezettséggel jár. Mivel vannak jobb lehetőségek már a középtávon gondolkodók számára is, ezért ezt nem ajánljuk, és cégünk **nem nyújt** offshore cég bejegyzési szolgáltatást.

Teljes adómentesség érhető el nyugdíjpénztárakkal, életbiztosításokkal. Ezek hátránya, hogy legalább 10 éves szerződéses kötelezettséget jelentenek, időközben az adókötelezettségek megfizetésével és a jellemző költségstruktúra miatt egyaránt jelentős veszteségekkel, levonásokkal lehet kivenni pénzünk.

Szintén adómentesség élvezhető az ún. **Nyugdíj Előtakarékossági Számla (NYESZ) által**, amelyen számos értékpapír vásárolható, adható folyamatosan szemben a fenti lehetőségekkel ahol nincs vagy csak korlátozott mértékben van lehetőség saját befektetési stratégia kialakítására, váltására. **Természetesen a NYESZ teljes mértékben mentes az árfolyam nyereségadó fizetési kötelezettség alól.** Fontos tudni, hogy egyszerre csak egy olyan NYESZ lehet egy magánszemély esetén, amely mentesül az adó alól.

A NYESZ-nél **az állam az adómentesség mellett támogatást nyújt** a hosszú távon megtakarítók számára. Ez jelenleg évente a jövedelem 30%-át, 2011-es évtől a 20%-át jelentő, de maximum 100 000 Ft adójóváírást jelent, de a NYESZ esetén 2020 előtti nyugdíjkorhatár elérés esetén ez évi 130 000 Ft. A NYESZ kizárólag nyugdíjcélú megtakarítások esetén javasolt!

A **Tartós Befektetési Szerződés**, egyes helyeken Tartós Befektetési Számla (rövidítve mindkettő TBSZ) egy 2010-ben bevezetett, állam által adózási szempontból jelentős mértékű kedvezményt biztosító konstrukció. Röviden összefoglalva a tőkejövedelmeket, tehát kamatot és árfolyamnyereséget sújtó adó adókulcsát csökkenti le, bizonyos feltételek megléte esetén, az alábbiak szerint:

Ha ilyen szerződést kötsz, és az első teljes naptári évtől kezdve minimum 3 évig nem veszed ki a pénzed, akkor az adó mértéke a tőkejövedelmeket egyébként jellemzően sújtó 20% (2011-től: 16%) helyett 10%. **Amennyiben 3 év helyett 5 esztendő is tudsz várni, akkor az adókulcs 0%. Más szavakkal: a TBSZ által jelenleg 50%-os, később 37,5%-os, vagy akár 100%-os adókedvezményben is részesülhetsz.**

Hogyan működik a Tartós Befektetési Szerződés?

Mindjárt az elején külön ki kell emelnem, hogy a 3 és 5 év nem pontosan ekkora időszakot jelent, mert a befektetés elindulásától számítva szélsőséges esetben 1 nap híján 4 év is eltelhet a 10%-os adót jelentő időszakig, és szintén 1 nap híján 6 év is eltelhet a teljes adókedvezményig. Van ugyanis az úgynevezett felhalmozási év, ami azt a naptári évet jelenti, amikor a TBSZ-t elindítod. Ebben az évben szabadon fizethetsz be többször összegeket az adott TBSZ keretében (csak pénzt, értékpapírt nem). **Amint ez az év lezárul, kezdődik a 3 vagy 5 éves időszak számolása**, de hangsúlyozom: ennél hosszabb idősakra is lehet és érdemes is befektetni sok esetben, a TBSZ újraindításával.

A felhalmozási év után már nem lehet új összeget befizetni a TBSZ-re, de új TBSZ nyitható. Ennek csupán annyi hátránya van, hogy az adminisztráció kis mértékben megnő, illetve viszonylag alacsony összegű befektetés esetén (kondícióktól függ, de jellemzően 1 000 000 Ft), a minimumdíjak miatt valamivel rosszabbul járhatsz. A szerződést hazai befektetési szolgáltatóknál és bankoknál lehet kötni, természetesen azoknál, amelyek erre kialakították a megfelelő szolgáltatást. Fontos tudni, hogy egy cégnél egy évben csak egy ilyen szerződés köthető, de a különböző TBSZ-ek száma különböző cégeknél nem korlátozott. Szemben a NYESZ-el, itt nemcsak egy számla után jár az adómentesség. A TBSZ-ek között nem mozgathatóak az eszközök és pénz sem.

A szerződésen belül a befektetések szabadon alakíthatóak, tehát hangsúlyozottan nem arról van szó, hogy 3 vagy 5 évig egy adott befektetés mellett lándzsát kell törni és kitartani mellette jóban, vagy rosszban. Időbeli megkötés nélkül adhatóak és vehetőek rajta az értékpapírok (természetesen az adott szolgáltató kondíciói mellett). A TBSZ-ből idő előtt is ki lehet szállni, a következmény csupán annyi, hogy nem jár az adókedvezmény. Ez azonban csak végső esetben javasolt, egyrészt mert a hosszú távú megtakarítás és a TBSZ létrehozóinak a pozitív szándékát vennénk semmibe, és persze rengeteg pénztől esnénk el. A könnyed kilépési szabály miatt akkor is érdemes lehet TBSZ-t indítani, ha csak elképzelhetőnek tartjuk a 3 évnél hosszabb befektetést. Tudni kell még, hogy a harmadik év végén a TBSZ automatikusan nem szűnik meg, így nem kell az elején eldönteni, hogy mekkora időre érvényes számlát szeretnénk. Fontos tudni, hogy ha a TBSZ akármekkora részét szeretnéd felvenni, akkor azzal a teljes adott TBSZ alatti összeg adókötelessé válik. Ezért érdemes lehet akár több TBSZ-t is elindítani (adott éven belül a jogszabály miatt több cégnél, a költségek figyelembevételével), így ha csak a megtakarításaid egy részére van szükséges 3 vagy 5 naptári év letelte előtt, akkor csak egy része válik adókötelessé 20%-os (2011-től 16%-os), illetve 3 teljes naptári év letelte után 10%-os adókulcs mellett.

Van minimumösszeg: 25 000 Ft, ez a legkisebb tétel, amivel egy TBSZ indítható. A számlavezetési költségek miatt természetesen a legtöbb helyen amúgy is 1 000 000 Ft, vagy afeletti összegnél éri meg elindítani. A TBSZ csak magyar forintban indítható, és csak a hazai fizetőeszközben kibocsátott értékpapírokra, illetve bankbetétekre vonatkozik. A bankbetétekre és az értékpapírokra külön TBSZ-t kell kötni. Számíts rá, hogy a bankokban meg kell majd hoznod azt a döntést, hogy melyik típusú TBSZ-t indítod. Ugyanakkor komoly dilemmát ez ott sem fog okozni, mivel az indító összeg a fent jelzett alacsony mértékű, így két TBSZ-el megoldható a kérdés, de ezt adott éven belül külön szolgáltatónál teheted csak meg. Befektetési szolgáltatók azért nem fognak semmiképpen ezzel a kérdéssel szembesíteni, mert nem gyűjtenek betétet. **Bankoknál indított betétekbe fektető TBSZ esetén külön kockázatot jelent az, hogy mivel a TBSZ nem vihető más intézményhez, ezért az adott bank betéti kondícióihoz leszel kötve.** Elképzelhető, hogy egyes bankok a felhalmozási időszakban viszonylag magas kamatlabakat hirdetnek meg rövid távú betétekre, ezzel odacsábítva az ügyfeleket, majd a 3 vagy 5 éves időtartam későbbi szakaszaiban az akciós ajánlatok eltűnnek a TBSZ-en belüli

termékkínálatból. Szélsőséges esetben ezzel akár az adókedvezmény összegének nagy része vagy egésze is eltűnhet a végelszámolásnál. Ha ragaszkodsz a bankbetéthez, akkor olyan megoldást válassz, ahol az adott pénzügyintézet a TBSZ legalább 3 éves, vagy akár egész időszakára ad valamilyen versenyképes ajánlatot. Ám ha időközben mégis szükséged lesz a pénzre, akkor a betét feltörése miatt komoly kamatbevételről fogsz elesni. Mindezek miatt elsősorban értékpapír TBSZ nyitását javasoljuk, és ha bankbetéthez hasonló, alacsony kockázatú befektetésre van szükséged, ehhez hasonló hozamot biztosító, bármikor értékesíthető, rugalmasabb, pénzügyi vagy likviditási befektetési jegyek vásárlását javaslom.

Mekkora összeget jelenthet a TBSZ által nyújtott adóelőny?

Enyhe hozameltérésnek is, ha a nyereségeket visszaforgatjuk, vagyis újra befektetjük, hosszútávon komoly hatása van. Itt is erről van szó, hiszen azonos befektetésnél, amely természetesen azonos hozammal jár, a kisebb adókulcs magasabb adó utáni hozamot jelent. A következő táblázatokban az összehasonlítás kedvéért mind a 2010-es évig meglévő jövedelmek 20%-os, majd a 2011-es jövedelmekre vonatkozó 16%-os adókulcsokkal is számoltam, a jövőbe tekintés jegyében erre hivatkozom a szövegben. Az alábbi táblázatban azt láthatjuk, hogy éves szinten mekkora hozamot jelentenek az eltérések.

	Adókulcs			
	20%	16%	10%	0%
Hozam	3 évig	3 évig	3 és 5 év között	5 év felett
5%	4,00%	4,20%	4,50%	5,00%
10%	8,00%	8,40%	9,00%	10,00%
15%	12,00%	12,60%	13,50%	15,00%

Önmagában az, hogy 3 éves befektetésünket nem sima értékpapírszámlán, hanem TBSZ-en gyarapítottuk még 5%-os hozam esetén is évi 0,5%-ot jelent. 15%-os hozam esetén (amihez nyilván számottevő kockázatot kell vállalni) ez a szám már 1,5% lenne. Ha a TBSZ-t teljes mértékben ki is használjuk és legalább 5 éves időtartamban gondolkozunk, akkor a különbség évente 0,8% már 5%-os hozamnál, és 2,4% 15%-os hozamnál. A kiszámítás módja egyszerű, az adó előtti hozamot 5 éves TBSZ esetén változatlanul kell hagyni, 3 és 5 év közötti esetén 10%-kal csökkenteni, például $5\% - (5\% \cdot 10\%) = 4,5\%$, 3 év alatt vagy 3 év felett TBSZ nélkül 16%-kal kell csökkenteni, például $5\% - (5\% \cdot 16\%) = 4,2\%$. Alapesetben. De(!):

Itt nagyon fontos megjegyezni, hogy amíg a 10%-os és 0%-os adó időtávhoz van kötve, miközben a TBSZ-en adhatjuk és vehetjük is az adott befektetési termékeket, a 20%-os kulcsnál ha eladunk valamit, akkor kamatadó esetén azonnal, árfolyamnyereség adó esetén legkésőbb az adott tranzakció(ka)t követő évben adóznunk kell. Így az újrabefektetési hatás kevésbé érvényesül, hiszen évente kisebb lesz a nyereség, ami kisebb kamatos kamatot indukál. Ezért a 20%-os TBSZ nélküli verziónál évente történő fizetéssel számoltam (és ennél még lehetne rosszabb is, például a „divatos” havonta lejáró betéteknél).

Hogy mit jelent ez konkrét számok esetén arra nézzünk egy példát, 3 éves befektetés esetén, 5 m Ft kezdőtőkével. A táblázatban az látható, hogy az időszak végén összesen mekkora lesz a tőkénk nagysága adott adókulcsok és hozamok mellett.

Hozam	Adókulcs			
	20%	16%	10%	0%
5%	5 624 320	5 656 830	5 709 313	5 788 125
10%	6 298 560	6 368 804	6 489 500	6 655 000
15%	7 024 640	7 138 142	7 343 938	7 604 375

Valamennyi táblázatnál félkövérrel jeleztem azokat a verziókat, amelyekre adott példa esetén a jogszabály lehetőséget biztosít, és dőlt betűvel azokat, amelyekre nem, ezért elméleti szinten is csak hipotetikusak. A felhalmozási évet egyetlen számításnál sem vettem figyelembe, hatása viszonylag alacsony, és csak akkor lehetne vele számolni, ha tudnánk a felhalmozási éven belüli pontos időpontokat, a befizetések nagyságát, és ezeket súlyozva vennénk figyelembe.

3 év és 5 millió Ft-os befektetés esetén, ha nincs TBSZ-ünk, 5%-os hozam esetén 656 e Ft-ot, TBSZ által viszont 709 e Ft-ot kerestünk. Ez nem egy hatalmas különbség, de ha azt nézzük,

hogy semmi további dolgunk nincs vele, csak jelezni kell, hogy egy másik papírt írunk alá, önmagában díjmentesen az önlünkbe hullott mintegy 53 e Ft.

Ha a TBSZ 0%-os kulcsa 3 évtől élne, akkor 788 e Ft-ot keresnénk, ami már majdnem 164 e Ft-os különbség. Tudjuk azonban, hogy ez csak 5 évtől igaz. Nézzük meg, hogy ebben az esetben mi a helyzet.

Adókulcs				
Hozam	20%	16%	10%	0%
5%	6 083 265	6 141 983	6 243 267	6 381 408
10%	7 346 640	7 483 701	7 747 295	8 052 550
15%	8 811 708	9 050 279	9 551 107	10 056 786

A különbségek a plusz két év dacára a többszörösükre nőttek, az újrabefektetés hatása miatt. Már az alacsony kockázatú 5%-os hozam esetén majdnem 240 e Ft a különbség, kizárólag amiatt, hogy a TBSZ-t választottuk. 10%-os elért hozam esetén a különbség majdnem 560 e Ft, 15%-nál pedig már meghaladja az 1 millió Ft-ot. Ezek már önmagában olyan számok, amelyek képesek bárkit meggyőzni, de itt még nincs vége. Vizsgáljuk meg, hogy mi történne, ha nem csak a törvényi minimum idejéig, hanem annál tovább tartanánk befektetésünket, új TBSZ által.

10 év esetén (két egymást követő TBSZ):

Adókulcs				
Hozam	20%	16%	10%	0%
5%	7 401 221	7 544 791	7 830 026	8 144 473
10%	10 794 625	11 201 155	12 171 841	12 968 712
15%	15 529 241	16 381 509	18 705 010	20 227 789

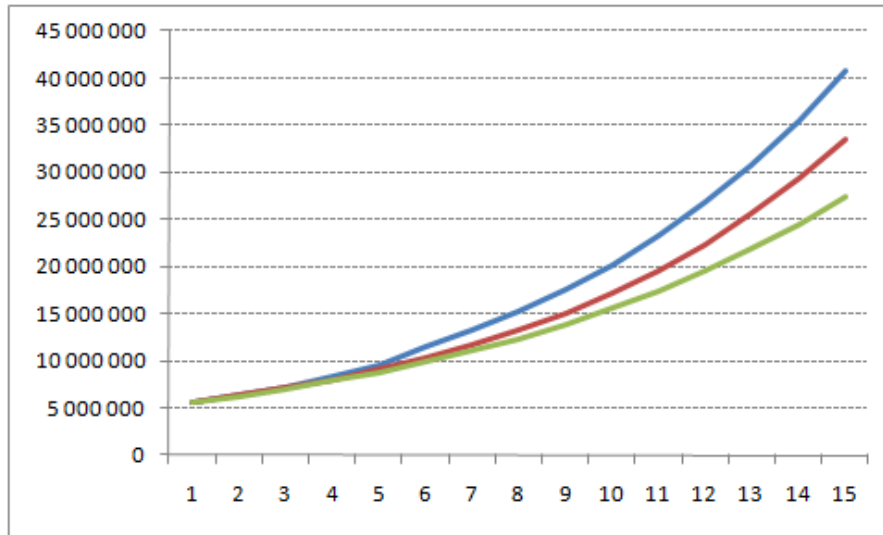
15 év esetén (három egymást követő TBSZ):

Adókulcs				
Hozam	20%	16%	10%	0%
5%	9 004 718	9 267 995	9 855 177	10 394 641
10%	15 860 846	16 765 219	19 297 617	20 886 241
15%	27 367 829	29 651 445	37 116 777	40 685 308

Látható, hogy az eltérések egy kezdeti 5 m Ft-os befektetés esetén is milliós, magasabb hozamok esetén akár tízmilliós nagyságrendűek lehetnek egy, illetve másfél évtized alatt. A számolások teljes adózási soránál azt az alapfeltételezést vettem figyelembe, hogy minden évben lejár egy állampapír vagy egy betét az összeget leadózzuk és utána a tőkét és a nyereséget egy újabb befektetjük. Amennyiben nem TBSZ-en több éven át fektetünk be újra ugyanabba a papírba, betétbe, akkor éppen a kamatos kamat hatás miatt az összeg eltérő lesz. Persze felmerül a kérdés, hogy mi értelme egy adott befektetéssel számolni teljes futamidővel, ha azonos időszakra már igénybe vehetnénk a TBSZ-t, ráadásul azon belül variálhatjuk is a befektetéseinket. Aki nem a TBSZ-t választja, az nyilvánvalóan sokszor szeretne ki és betenni pénzt a számlájáról és számlájára, ezért nem tud hosszú távú befektetést választani, így a visszaforgatás sem lehet reális alternatíva számára. Arról nem is beszélve, hogy technikailag sem lehet a visszaforgatást adólevonás nélkül elintézni, kivéve ha (például) befektetési alapon van a tőke, mert ott a visszaforgatás az alap működéséből fakad, a befektető számára értékpapír tranzakcióval nem jár.

Grafikonon összehasonlítva 5 m Ft befektetett tőkével és évi 15%-os bruttó hozammal és 16%-os árfolyamnyereség adóval (a 2010-es évre érvényes 20% esetén hasonló a helyzet) kalkulálva három lehetőség:

- Értékpapírszámla és évenkénti egyszeri adó (mert volt rendszeres tranzakció) - **zöld**
- Értékpapírszámla és tartott értékpapír, például befektetési jegy - **piros**
- TBSZ (ahol közben tranzakciók is folyhatnak) - **kék**

A függőleges tengely az adott év végén a tőkének értékét jelenti, a vízszintes az évek számát. Látható, hogy azonos hozam esetén már azzal is nyerünk valamennyit, ha nem rendszeresen új adóköteles befektetéseket eszközölünk, például évente lejáró állampapírokkal, vagy betétekkel, hanem folyamatosan tartunk például egy befektetési alapot. A legtöbbet azonban az hozza, ha TBSZ-(eke)t kötünk, abban akár rendszeresen átváltoztatva a portfóliónkat, akár nem.

Ha valaki már egy meglévő értékpapírját szeretné áttenni a TBSZ-re, akkor előbb azt el kell adnia, majd a pénzt befizetni a TBSZ-re és ott újra megvásárolni. Ezt nem minden esetben érdemes megtenni. Ha az adott értékpapírt 3 éven belül (+ felhalmozási év hátralévő része) eladnánk, akkor nincs értelme, hiszen adóelőnyünk nem származna belőle, de két tranzakció költségeit feleslegesen fizetnénk ki. Ha nagyon valószínű, hogy további 3 éven túl tartjuk a befektetést, akkor számoljuk ki az eladás és visszavétel költségeit és vessük össze a várható nyereség 10%-val 3 és 5 év közötti tartási idő esetén, illetve 20%-val 5 éves tartási időnél. Fontos, hogy a visszavétel időpontjától számítsuk a nyereséget, hiszen ha volt adókötelezettségünk, akkor az eladáskor azt kifizettük, és „tisztá lappal” indulunk. Ha a megnyert adó nagyobb, mint a tranzakció költsége (+ annak inflációval növelt értéke a tartási idő hosszában), akkor érdemes végrehajtani. Természetesen számos befektetésnél nem lehet tudni, hogy mekkora lesz a hozam, így az adó csökkentése érdekében is kockáztatunk valamennyit. Egyes befektetési szolgáltatóknál, így a BWM Alap forgalmazójánál is, van lehetőség a befektetési jegyek eladásánál, azonnali ún. tőzsdén kívüli, OTC ügylet keretében történő visszavételre. Ez esetben a belépési díjat nem kell újból kifizetni, csupán egy töredékét jelentő tranzakciós költséget. Bővebben erről [ide kattintva](#) lehet olvasni.

Felmerülő kérdés még, hogy a TBSZ felhasználható-e más befektetések fedezeteként, például tőkeáttételes ügyletekhez. A válasz igen, és ezzel is adóelőny érhető el rövidtávú ügyletekhez, de ez csak nagyon tapasztalt és kockázatot jól viselő befektetőknek ajánlom. Jó hír még az is, hogy NYESZ-ről is át lehet lépni TBSZ-be. Ennek csak akkor van értelme, ha egészen biztosak vagyunk abban, hogy legalább 5 évig szeretnénk befektetni, de még nyugdíjas korunk előtt

szeretnénk kivenni. Elveszítjük ugyanis az adójóváírás lehetőségét (már önmagában ezért egy adott összegig, ha nyugdíjcélú a megtakarítás, ne TBSZ-t, hanem NYESZ-t használjunk), ami évente 100-130 e Ft, ráadásul az átvitt pénz utolsó két évét vissza kell fizetni, 20%-os büntetőkamat mellett. Csak ritka esetben javasolt ezt a fenti peremfeltételek megléte esetén.

Mi a helyzet a tőzsdén kívüli (OTC) ügyletekkel?

2010-től fontos és logikus könnyítés, hogy az árfolyamnyereség adó már nemcsak a tőzsdei ügyletekre, hanem az azon kívüli, törvény által elismert tőkepiaci ügyletnek minősülő kategóriákra is vonatkozik. Tipikusan ezek közé tartoznak a bankközi devizaügyletek (Forex), CFD-k. Eddig ugyanis a személyi jövedelemadó kulcsok vonatkoztak rájuk (jellemzően 36% azoknál, akik ilyen jellegű ügyletekbe fektették pénzüket), amelyekkel önmagában is magasabb adókulcs mellett kellett adózni, de ami még fontosabb: csak a bruttó nyereség adózott, a veszteségeket ezekkel nem lehetett szembeállítani, vagyis nem volt lehetőség nettósításra. Nem kell külön ecsetelni, hogy ez mekkora probléma volt. Bármilyen speciális befektetésbe fogunk, a biztonság kedvéért ellenőrizzük, hogy tőzsdei és/vagy elismert tőkepiaci ügyletről van-e szó. Ezt maga a levonó vagy kifizető szolgáltató meg tudja mondani, de a PSZÁF ügyfélszolgálatához is fordulhatunk. Ezen ügyletek után az adóbevallásban kell nyilatkoznunk, a szolgáltató itt nem von le semmit.

Azon tőzsdén kívüli ügyletek, amelyek nem minősülnek elismert tőkepiaci ügyletnek, egyéb jövedelemnek minősül, a magánszemély adóalapjához adódik, utána személyi jövedelemadót kell fizetni, nettósításra nincs lehetőség.

A befektetési alapok esetén van lehetőség nettósításra?

2010-től a befektetési jegyek adózása megváltozik. Maradnak a kamatadó hatálya alatt, és továbbra is 20% adó vonatkozik rájuk, ám 2011-től természetesen itt is a 16% lesz érvényes. Viszont mivel már ezek is elismert ügyletnek számítanak, így itt is lehetőség van a nettósításra. Az adminisztráció szempontjából, különösen a befektetőnek ugyanakkor valamivel bonyolultabb dolga van, mint más kamatadós befektetések esetén. A nyereség adóját ugyanis ugyanúgy le fogják vonni, mint például a bankbetétek esetén, viszont a veszteséggel szembeállítani csak a következő évi adóbevallásban jelezve tehetjük, ráadásul a befektetési szolgáltató felé kérelmezni kell, hogy mivel élni szeretnénk a nettósítás jogával, ezért állítson ki számunkra és az APEH felé a nettó nyereségről egy igazolást, amely alapján majd az adóbevallásban is szerepeltetni fogjuk az esetleges visszaigénylendő összeget. Ha több befektetési szolgáltatónál is voltunk, akkor értelemszerűen összesíteni kell a kimutatásokat. Továbbá érdemes azt is tudni, hogy a tőzsdére bevezetett és ott kereskedett befektetési alapok az árfolyamnyereség adó szabályai szerint adóznak.

A befektetési alapok Nyugdíj Előtakarékossági Számlára és Tartós Befektetési Szerződés keretében is vásárolhatóak, ezzel a hosszabb távon takarékoskodóknak adómentességet tud biztosítani.

Hogyan történik az adó bevallása és befizetése?

Az adót a **kamatjövedelem esetén a számlavezető pénzintézet vonja le**, szintén ezek közé tartozik befektetési alapok kamatadója, bármely hazai brókercégnél, hitelintézetnél vezetett számlán elhelyezett értékpapírok esetén. **Árfolyam nyereség esetén a befektetési szolgáltató által január végéig kiállított éves kivonat alapján neked kell bevallani** éves adóbevallásban és befizetni azt. A hazai befektetési szolgáltató emellett az adatokat eljuttatja az adóhatóság

részére. Fontos tudni, hogy külföldi befektetési szolgáltató nem állít ki kifejezetten ilyen céllal kivonatot, és nem juttat el adatot a hazai adóhatósághoz automatikusan, de szinte mindegyiküknél elérhető éves kivonat, amelyből pár perc alatt könnyedén kiszámítható az adó nagysága és megtörténhet az önbevallás. Befektetési Alapok esetén, ha volt veszteséges ügylet, az erre vonatkozó kérdésben megjelöltek szerint javasolt eljárni. TBSZ felbontása esetén az adó bevallása és befizetése a felbontást követő évben a jövedelemadó bevallás határidejéig az adózó feladata. Ebben az esetben is előnyt jelent azonban, hogy szemben a kamatadóval, az összeg a felbontás és a bevallás időpontja között nálunk marad, ami 5-17 hónapot jelenthet, és ezalatt további tőkejövedelmet biztosíthat nekünk.

Összességében mit ajánlott tenni?

Nagyon erősen javasolt NYESZ indítása, még hozzá az adókedvezmény mértékéhez igazított optimális mértékkel, ami 2020 utáni nyugdíjazás esetén évi 433 333 Ft befizetést jelent, azt megelőző nyugdíjba vonulás esetén pedig 333 333 Ft-ot. (Mindkét esetben: ha alacsony a fix számlavezetési díj, jellemzően nem haladja meg a 6000 Ft-ot egy évben). Mindezt akkor, ha az éves személyi jövedelemadónk meghaladja a 100 000 Ft, illetve 130 000 Ft-os érték 3,33-szorosát, vagyis éppen a 333 333 Ft, illetve 433 333 Ft-os értéket. Magyarul akkor, ha személyi jövedelemadónk meghaladja a befizetés fenti értékét. Az itt felhalmozódott tőkéhez nyugdíjkorhatárod eléréséig ne nyúlj. 2011-es évre vonatkozó jövedelemtől a 30%-ról 20%-ra csökkenés az adókedvezményben enyhén módosítja a fenti számokat. Az optimális adókedvezmény eléréséhez valamivel nagyobb összeget érdemes elhelyezni a NYESZ-en. Amennyiben a nyugdíjkorhatár 2020-ban, vagy ez után van, évente 500 000 Ft előtakarékossággal érhető el a maximális 100 000 Ft-os adóvisszatérítés (a NYESZ-re). Amennyiben a nyugdíjkorhatár 2020 előttre esik, akkor az optimális összeg 650 000 Ft. Itt is igaz ami fent: ha a jövedelemadónk eléri ezeket az értékeket. Ez havonta 13 889, illetve 18 055 Ft többlet megtakarítási igényt jelent.

Ha ennél nagyobb megtakarításunk, illetve éves félretett jövedelmünk van, akkor érdemes TBSZ-t kötnünk, még abban az esetben is, ha nem vagyunk teljesen biztosak abban, hogy minimum 3, illetve 5 évig nincs szükségünk a pénzre, ugyanis a korai kivonásnak nincsenek negatív következményei az adózó befektetésekkel szemben. Ki kell hangsúlyozni, hogy egy TBSZ felbontása a teljes összeg automatikus kivételét is jelenti. A TBSZ-t érdemes minél hamarabb indítani, mert a kedvezmény már a nyitást követően, a felhalmozási évben is érvényes, csak a 3 vagy 5 naptári évet kell később megvárunk.

Ha meglévő értékpapírunk van, amit még legalább 3 évig (+felhalmozási év hátralévő időszaka) szeretnénk tartani, akkor számoljuk ki az eladás és visszavétel költségeit (eddiggi kamat vagy árfolyamnyereség adó nélkül), és hasonlítsuk össze a várható hozam adómentes megtakarítási hatásával, ami 3 és 5 év között a nyereség 10%-a, 5 év felett a 20%-a (2011-től sorrendben 6%-a és 16%-a). Továbbá vegyük figyelembe, hogy egyes befektetések csak több napos elszámolással adhatóak el és/vagy vehetőek vissza, ami miatt az adott időszakban az árfolyam változásának kockázatát is futja a befektető. Amennyiben ez utóbbi meghaladja a költségeket kb. 15-40%-kal (az inflációs hatás, függően a várható TBSZ időtávától), akkor adjuk el, tegyük a pénzünket TBSZ-be és vásároljuk vissza az értékpapírt. Állampapírok, nagy forgalmú részvények esetén nagy valószínűséggel igen, magas front-load díjat felszámító befektetési alapok esetén nagy valószínűséggel nem éri meg ezt megtenni.

Amennyiben van olyan befektetésünk, amelyben biztosak vagyunk, hogy 3 éven belül szükségünk van a pénzre, ott felesleges a TBSZ-el foglalkozni, és természetesen adókötelezettségünk van az elért hozam után. Mivel az adó a teljes tőkére a lakosság nagy részének 1-2%-os mértékű elvonást jelent, ezért már számlacsomag, szolgáltató váltással, illetve korábbi, most már csak DVD-n szereplő előadásainkon említett enyhe portfólió átalakítással járó befektetés optimalizálással (amely kockázat többlettel járhat) számos esetben ellensúlyozható az adózás hatása. Ügyeljünk arra, hogy január 31.-ig kapjuk meg a befektetési jegyek után járó, illetve bármilyen árfolyamnyereség adó alá tartozó ügyletről a kimutatásokat, és ezeket a nettósítás és az elhatárolás figyelembe vételével szerepeltessük az adóbevallásunkban. Továbbá javasolt az újrabefektetési hatás miatt inkább minél tovább tartani egy befektetést, mint rendszeresen leadózni és újra indítani. Bár ennyire rövid távon, azaz 3 éven belül a hatás viszonylag kicsi, inkább érdemes például egy pénzpiaci alapot tartani, mint havonta új bankbetétbe tenni pénzünket.

Mindezen lépések alig járnak adminisztrációval, de éves szinten már egy néhány millió forintos portfólió esetén százszázalékos nagyságrendű relatív előnyt hozhatnak, azzal szemben, mintha nem foglalkoznánk velük.

Ügyfeleink részére szívesen segítünk az adózás szempontjából is megfelelő befektetések összeállításában és intézésben, az elérhetőségek itt találhatóak: www.bwm.hu